

דברי הסבר

חוק גיל פרישה (הורה שילדו נפטר) (הוראת שעה) (תיקון מס' 2), התשפ"ד-2023

עו"ד מיטל דולב-בלט

ביום 28.12.2023 פורסם ברשומות חוק גיל פרישה (הורה שילדו נפטר) (הוראת שעה), (תיקון מס' 2), התשפ"ד-2023 (להלן: "תיקון הוראת השעה"). להלן עיקרי תיקון הוראת השעה:
סעיף 4 לחוק גיל פרישה, התשס"ד-2004 (להלן: "חוק גיל פרישה") קובע כי גיל פרישת חובה הנו גיל 67 לגבר ולאשה ובהגיעה עובדת/ת לגיל זה, ניתן לחייבו/ה לפרוש מהעבודה בשל גילו/ה.
הוראת השעה קובעת כי על אף האמור בחוק גיל פרישה ובחוק שירות המדינה (גמלאות) [נוסח משולב], התש"ל-1970, מעסיק לא יחייב עובד שהוא הורה שילדו נפטר והגיע לגיל פרישת חובה לפרוש מעבודתו בשל גילו, בארבע השנים מיום הגיעו לגיל פרישת חובה.
בהתאם להוראת השעה, עובד הנו מי שהועסק במקום עבודתו 7 שנים לפחות בתכוף לפני הגיעו לגיל פרישת חובה ומעסיק הנו מי שמעסיק יותר מ-25 עובדים.
בהתאם לתיקון הוראת השעה, הוראת השעה תעמוד בתוקפה 8 שנים מיום תחילתה (ולא 6 שנים). תחילתה של הוראת השעה ביום י"ד בטבת התשע"ח (1 בינואר 2018).

הכותבת – מנהלת "כל עובד" מבית חשבים ה.פ.ס מידע עסקי בע"מ.

אין במידע המופיע באתר "כל עובד" או בשירות הניתן למנויי האתר כדי להוות ייעוץ משפטי ו/או תחליף לייעוץ משפטי ואין באמור כדי להוות מענה לנסיבות מקרה קונקרטיים ו/או ספציפיים, לחוות דעה או להביע עמדה ביחס למקרה מסוים.

חוזרים

מתווה הפיצויים לעסקים בכל הארץ בגין מלחמת חרבות ברזל הווארן עד סוף דצמבר 2023

ביום 1.1.24 פרסמה רשות המיסים בישראל הודעה בעניין מתווה הפיצויים לעסקים. להלן ההודעה במלואה:

בעקבות החלטת שר האוצר ואישור ועדת הכספים, יוארך תוקפו של מתווה הפיצויים לעסקים בגין הנזק העקיף שנגרם להם בעקבות מלחמת חרבות ברזל עד סוף דצמבר 2023. בהתאם לתקנות שאושרו, קרן הפיצויים מס רכוש תפצה עסקים בכל רחבי הארץ בגין ירידת המחזורים שחוו בחודשים נובמבר-דצמבר 2023, על פי אותו מתווה ששימש לפיצוי בגין ירידת המחזורים בחודש אוקטובר 2023. מכיוון שהפיצוי יינתן עבור חודשיים, סכומי הפיצויים יוכפלו. לפיצויים זכאים עסקים שמחזור הפעילות שלהם הוא 12 אלף עד 400 מיליון ₪ וקיימת ירידה במחזור של מעל ל-25% בדיווחים לחודשים נובמבר-דצמבר 2023 לעומת נובמבר-דצמבר 2022. לעסקים המדווחים למע"מ בדיווח חד-חודשי תחושב ירידת המחזורים על השוואת מחזור העסקאות המצטבר בדיווחים לחודשים נובמבר ודצמבר 2023 למחזור העסקאות המצטבר בדיווחים לחודשים נובמבר ודצמבר 2022. כפי שהיה בחודש אוקטובר 2023, עסקים שמחזור העסקים שלהם הוא 12,000 ₪ - 300,000 ₪ בשנה יהיו זכאים לפיצויים בסכום קבוע בהתאם לרמת הפגיעה בעסק. עסקים שמחזור העסקים שלהם הוא 300,000 ₪ - 400 מיליון ₪ בשנה יהיו זכאים לסכום שיורכב מהחזר תשומות (החזר הוצאות) של בין 7-22 אחוז בהתאם לשיעור הפגיעה במחזור העסקים, למעט ענפים ייחודיים להם נקבע מתווה שונה, וכן מהחזר של 75% מהוצאות השכר ביחס לגובה הפגיעה, ובכפוף לתקרות שנקבעו בחוק. רשות המיסים תאפשר הגשת תביעות מקוונות למענק עד לסוף תקופה של 90 יום ממועד פתיחת המערכת, שתיפתח ב-15 בינואר 2024. תנאי מקדים להגשת תביעה הוא הגשת דו"חות תקופתיים למע"מ לחודשים נובמבר-דצמבר 2023 וניהול פנקסים כדיון.

מה במבזק

דברי הסבר

■ חוק גיל פרישה (הורה שילדו נפטר) (הוראת שעה) (תיקון מס' 2), התשפ"ד-2023

חוזרים

- מתווה הפיצויים לעסקים בכל הארץ בגין מלחמת חרבות ברזל הווארן עד סוף דצמבר 2023
- פתיחת מערכת מקוונת לדיווח על עזיבת מקום עבודה (פרישה) ממקום עבודה - עדכון
- לוח עזר לחישוב מס הכנסה ממשכורת ושכר עבודה לשנת המס 2023
- כללים והוראות להפקת טופס 101 אלקטרוני לשנת 2024
- סוגייה דיני עבודה
- זכאות עובד לתשלום בהיעדרות בראש השנה האזרחית

סיכום של דברים

ביום 1.1.24 פרסמה רשות המיסים בישראל בעניין הפיצויים לעסקים.

פתיחת מערכת מקוונת לדיווח על עזיבת מקום עבודה (פרישה ממקום עבודה) – עדכון

ביום 31.1.23 פרסמה רשות המיסים בישראל חוזר בעניין טופס 161 החדש. להלן עיקרי החוזר: המערכת, **בגרסתה הראשונה**, תיפתח לדיווחים ביום 7.1.2024. המערכת מאפשרת קליטה מקוונת, מהירה ומדויקת של דיווח המעסיק ותקל על העובד בתהליך קבלת החלטותיו לגבי הסכומים העומדים לרשותו בעקבות פרישתו. המערכת מותאמת לטופס **161 החדש והתהליך כולו מקוון ללא צורך בהגשת טפסים ידניים וללא צורך ברוב המקרים, בפניה למשרד פקיד השומה.**

1. להלן תיאור קצר של התהליך המקוון:

א. המערכת מאפשרת למעסיקים לדווח באופן מקוון את חלק אי בטופס 161 כמפורט בסעיף 2 להלן, **ובזה מילא המעסיק את חלקו בדיווח**. הדיווח ייקלט באופן מידי במערכת המחשוב של רשות המסים.

ב. העובד יקבל מסרון או דוא"ל מרשות המסים על כך שהתקבל דיווח מאת מעסיקו, יתבקש להיכנס למערכת, לצפות בנתונים עליהם דיווח המעסיק ולקבל את החלטותיו ביחס לסכומים שהועמדו לרשותו אגב פרישתו. בחירותיו של העובד ייקלטו גם הן במערכת המחשוב של רשות המסים (במערכות ש"מ).

ג. בסיום התהליך ישלחו לעובד ולמעסיק הודעות כי האישורים הרלוונטיים זמינים במערכת. המערכת פותחה כך שבחלק מהמקרים ובהתאם לתנאים שהוגדרו, יופקו אישורים למעסיק ולקופות הגמל באופן מידי. במקרים אחרים - בקשת העובד תופנה להמשך טיפול במשרדי רשות המסים, ובסיום הטיפול על ידי פקיד השומה יקבלו העובד והמעסיק הודעות על הנפקת האישורים במערכת.

ד. יודגש כי **באחריות העובד להעביר את האישורים שהונפקו על ידי פקיד השומה למעסיק ולקופות הגמל**. בשלב זה, האישורים אינם מועברים ישירות לגופים המשלמים.

ה. לתשומת לבכם, המערכת בגרסתה הראשונה מאפשרת לעובד בחירה ביעוד כספים לקצבה בלבד (להלן: "רצף קצבה") בתהליך מקוון מלא ופשוט. אפשרויות בחירה נוספות הנתונות לעובד, מעבר ל"רצף קצבה", יועברו בשלב זה בפנייה מקוונת למשרד השומה הרלוונטי, באמצעות מערכת הפניות לציבור. בעתיד יטופלו גם פניות אלו במערכת עצמה.

ו. במקרים בהם העובד לא יודיע על בחירתו בתוך שלשה חודשים מדיווח המעסיק, והמערכת תזהה כי העובד עומד בתנאים להחלת ייעוד לקצבה כברירת מחדל בהתאם להוראות פקודת מס הכנסה, בחלוף מועד הבחירה המערכת תייעד לקצבה את כספי הפיצויים ויונפקו האישורים המתאימים.

2. השימוש במערכת יתאפשר לאחר כניסה והזדהות, כדלקמן:

א. הזדהות למערכות רשות המסים.

ב. באמצעות כרטיס חכם או טוקן שמוטבע עליו ח.פ החברה עבורה מדווחים.

ג. מייצגים של מעסיקים, הרשומים ברשת המייצגים.

בהמשך יוכלו לדווח גם עובדים בחברה, ללא כרטיס או טוקן, אשר החברה נתנה להם הרשאה, וכן גופים מתפעלים שיקבלו הרשאה מהמעסיק לדווח בשמו במערכת ההרשאות.

המערכת זמינה למעסיקים בכתובת <https://secapp.taxes.gov.il/sh-aziva-maasik>

לוח עזר לחישוב מס הכנסה ממשכורת ושכר עבודה לשנת המס 2023

להלן לוח עזר לחישוב מס ההכנסה החל על משכורת ועל הכנסה מיגיעה אישית בשנת המס 2023.

1. הטבות מס ביישובים - סעיף 11 לפקודת מס הכנסה

מצורפת בפרק ח' רשימת ישובים הכוללת יישובי עוטף עזה מעודכנת המחליפה את הרשימה שפורסמה בלוח הניכויים ינואר 2023.

יובהר כי הטבת מס ביישובים תינתן מהכנסה חייבת שהיא הכנסה מיגיעה אישית בלבד ובכפוף לעמידה בתנאי סעיף 11 לפקודת מס הכנסה.

סיכום של דברים
ביום 31.1.23 פרסמה רשות המיסים בישראל חוזר בעניין טופס 161 החדש.

סיכום של דברים
להלן לוח עזר לחישוב
מס ההכנסה החל על
משכורת ועל הכנסה
מיגיעה אישית בשנת
המס 2023.

2. הטבה בשל משמרות – סעיף 10 לפקודת מס הכנסה
 בהתאם לפרסום בקובץ תקנות מספר 10642, הוארך תוקף תקנות מס הכנסה (שיעור המס על הכנסה בעד עבודה במשמרות), התשמ"ז - 1986, עד ליום 31.12.2024.
 לפיכך ובכפוף לעמידה בתנאי סעיף 10 לפקודת מס הכנסה, יוענק זיכוי שלא יעלה על 12,120 ₪ עד לתקרת הכנסה שנתית של 138,480 ₪ לכל שנת המס 2023.
3. נקודות זיכוי ליחיד שסיים לימודים לתואר אקדמי ולימודי מקצוע – סעיפים 40ג ו- 40ד לפקודת מס הכנסה
 הוראת השעה לשנים 2014-2018 הוארכה עד ליום 31.12.2022.
 על כן, סטודנט שסיים את לימודיו בשנים אלו ימשיך לקבל נקודות זיכוי בהתאם להוראת השעה. על פי הכללים הבאים:
- א. מי שסיים לימודים לתואר אקדמי ראשון בשנים 2014-2022 יהיה זכאי לנקודות זיכוי אחת, בשנת המס שלאחר שנת סיום התואר או בשנת המס שלאחריה, לפי בחירתו.
- ב. מי שסיים לימודים לתואר אקדמי שני בשנים 2014-2022 יהיה זכאי למחצית נקודת זיכוי, בשנת המס שלאחר שנת סיום התואר או בשנת המס שלאחריה, לפי בחירתו.
- ג. בתחומי עיסוק שנדרשת התמחות, היחיד רשאי לדחות את נקודת הזיכוי (או מחציתה, לפי העניין) לשנת המס שלאחר שנת סיום ההתמחות ובלבד שתקופת ההתמחות תחל לא יאוחר משנת המס שלאחר שנת המס שבה הסתיימו לימודיו לתואר האקדמי האמור.
- ד. מי שסיים לימודים לתואר אקדמי שלישי ברפואה בשנים 2014-2022 יהיה זכאי לנקודת זיכוי אחת, בשנת המס שלאחר שנת סיום התואר או בשנת המס שלאחריה, לפי בחירתו, וכן למחצית נקודת זיכוי בשנה לאחר השנה שבה קיבל נקודת זיכוי אחת כאמור.
- ה. מי שסיים לימודים לתואר אקדמי שלישי במסלול ישיר בשנים 2014-2022 יהיה זכאי לנקודת זיכוי אחת, בשנת המס שלאחר שנת סיום התואר הראשון או בשנת המס שלאחריה, לפי בחירתו, וכן למחצית נקודת זיכוי בשנת המס שלאחר שנת סיום התואר השלישי או בשנת המס שלאחריה לפי בחירתו.
- ו. מי שסיים לימודי מקצוע בשנים 2014-2022 וזכאי לתעודת מקצוע, יהיה זכאי ל 3/4 נקודת זיכוי בשנת 2017 או נקודת אחת החל משנת 2018, בשנת המס שלאחר סיום לימודי המקצוע או בשנת המס שלאחריה, לפי בחירתו.

4. שינוי גיל פרישה לנשים

שינוי גיל הפרישה לנשים פורסם בספר החוקים 2933 מיום 18.11.2021 כדלקמן:

גיל פרישה	תאריך לידה
62	מאי 1947 עד דצמבר 1959
62 ו-4 חודשים	ינואר 1960 עד דצמבר 1960
62 ו-8 חודשים	ינואר 1961 עד דצמבר 1961
63	ינואר 1962 עד דצמבר 1962
63 ו-3 חודשים	ינואר 1963 עד דצמבר 1963
63 ו-6 חודשים	ינואר 1964 עד דצמבר 1964
63 ו-9 חודשים	ינואר 1965 עד דצמבר 1965
64	ינואר 1966 עד דצמבר 1966
64 ו-3 חודשים	ינואר 1967 עד דצמבר 1967
64 ו-6 חודשים	ינואר 1968 עד דצמבר 1968
64 ו-9 חודשים	ינואר 1969 עד דצמבר 1969
65	ינואר 1970 ואילך

כללים והוראות להפקת טופס וסו אלקטרוני לשנת 2024

ביום 27.12.23 פרסמה רשות המיסים חוזר בדבר כללים והוראות להפקת טופס 101 אלקטרוני לשנת 2024. להלן עיקרי החוזר:

אופן הגשת הבקשה

על מעסיק המעוניין להיכלל בכללים למילוי טופס 101 אלקטרוני להשתמש במערכת שאושרה לשימוש על ידי רשות המיסים.

הבהרה: לא נדרשת הצהרת מעסיק לרשות המיסים על שימוש במערכת.

מעסיק המעוניין לפתח בעצמו מערכת ממוחשבת למילוי טופס 101 אלקטרוני יגיש בקשה לא יאוחר מארבעה חודשים לפני תום שנת מס הקודמת לשנה בה מבקש המעסיק להשתמש במערכת. בית תוכנה, המעוניין להפיץ מערכת ממוחשבת למילוי טופס 101 אלקטרוני, יגיש בקשה לרישום המערכת, לא יאוחר מארבעה חודשים לפני תום שנת מס הקודמת לשנה בה מבקש בית התוכנה להפיץ את המערכת. את בקשת הרישום החתומה לרבות מסמך אפיון של המערכת יש לשלוח לכתובת הדוא"ל Rishumtochnot@taxes.gov.il.

בסיום התהליך, אישור בקשת הרישום תשלח לכתובת הדוא"ל של אנשי הקשר שצוינו בטופס הבקשה.

החוזרים במלואם נמצאים באתר "כל עובד" <http://www.koloved.net/>

סוגייה בדיני עבודה

זכאות עובד לתשלום בהיעדרות בראש השנה האזרחית

עו"ד עמוס הלפרין

לוח השנה עתיר בחגים, מועדים, ימי צום וימים בינלאומיים. בעוד שחלק מהחגים מוגדרים כימי שבתון בתשלום, מועדים אחרים אינם זוכים למעמד כזה ונחשבים לימי עבודה רגילים. יחד עם זאת עובדים רבים מעוניינים להעדר בימים אלו, אם בשל היותם ימי פגרה במערכת החינוך ואם משיקולים דתיים. להלן נסקור את מעמדם הנורמטיבי של ימי היעדרות אלו:

בסעיף 18א' לפקודת סדרי השלטון והמשפט, התשי"ח 1948 נקבע, אילו חגים דינם כדין מנוחה שבועית. החגים המפורטים בפקודה הם: שני ימי ראש השנה, יום הכיפורים, ראשון ושמיני עצרת של חג הסוכות, ראשון ושביעי של חג הפסח, חג השבועות ויום העצמאות.

בהתאם לאמור, חגים כגון חנוכה, פורים, ל"ג בעומר וראש השנה האזרחית וכמו כן, ימי צום כגון ט' באב וי"ז בתמוז אינם נחשבים כ"ימים חגי", שבו זכאי העובד למנוחה שבועית.

עם זאת, בהסכמים קיבוציים שונים ובצווי ההרחבה להם(*) נקבע, כי עובדים יהיו זכאים להיעדר יום נוסף בתשלום מעבודתם, נוסף על ימי החג המפורטים לעיל, בלי שיוס זה ינוכה מימי החופשה העומדים לרשותם. חלק מן ההסכמים מפרטים, אילו ימים ייחשבו כימי בחירה, וחלקם מציינים, כי העובד יהיה זכאי ליום בחירה, בלי לפרט, אילו ימים ייחשבו כיום בחירה.

בנוסף, על פי סעיף 6(ב) לחוק חופשה שנתית, התשי"א-1951(**), רשאי עובד לקחת יום אחד מתוך ימי החופשה השנתית לה הוא זכאי באחד מהימים המנויים בתוספת, ובלבד שהודיע על כך למעבידו 30 ימים מראש לפחות. בין הימים המנויים בתוספת(***) מצויים חגים ומועדים יהודיים שאינם מוסדרים בפקודת סדרי השלטון והמשפט וכן ימי חג של עדות ודתות אחרות וימים בין לאומיים כגון יום האישה.

לפיכך, עובד שאין לו זכות ליום בחירה מכוח הסכם קיבוצי או צו הרחבה רשאי לקחת יום חופשה, על חשבון החופשה השנתית לה הוא זכאי, בהודעה מראש למעביד כמפורט לעיל.

הכותב – עו"ד ב"כל עובד" מבית חשבים ה.פ.ס מידע עסקי בע"מ.

אין במידע המופיע באתר "כל עובד" או בשירות הניתן למנויי האתר כדי להוות ייעוץ משפטי ו/או תחליף לייעוץ משפטי ואין באמור כדי להוות מענה לנסיבות מקרה קונקרטי ו/או ספציפיות, לחוות דעה או להביע עמדה ביחס למקרה מסוים.

סיכום של דברים
27.12.23
ביום
פרסמה רשות המיסים
חוזר בדבר כללים
והוראות להפקת טופס
101 אלקטרוני לשנת
2024

סיכום של דברים
עובד שאין לו זכות
ליום בחירה מכוח
הסכם קיבוצי או צו
הרחבה רשאי לקחת
יום חופשה, על חשבון
החופשה השנתית לה
הוא זכאי.

עורכת: עו"ד מיטל דולב-בלט ביצוע גרפי: אולגה פאי
אין במידע המופיע באתר "כל עובד" או בשירות הניתן למנויי האתר כדי להוות ייעוץ משפטי ו/או תחליף לייעוץ משפטי ואין באמור כדי להוות מענה לנסיבות מקרה קונקרטי ו/או ספציפיות, לחוות דעה או להביע עמדה ביחס למקרה מסוים.